EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2024 03 25
COM(2024) 135 final

KOMISIJOS ATASKAITA EUROPOS PARLAMENTUI IR TARYBAI

dėl 2018 m. balandžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimo (ES) 2018/646 įgyvendinimo ir poveikio

dėl bendros geresnių paslaugų, susijusių su įgūdžiais ir kvalifikacijomis, teikimo sistemos („Europass“), kuriuo panaikinamas Sprendimas Nr. 2241/2004/EB

(pateikta pagal Sprendimo (ES) 2018/646 9 straipsnį)

{SWD(2024) 71 final}

Turinys

1. Įvadas 1
1.1 Sistema „Europass“ ir jos įgyvendinimas 1
1.2 Vertinimo metodikos apžvalga 2
2. Pagrindiniai vertinimo nustatyti faktai ir išvados 3
2.1 Veiksmingumas 3
2.2. Efektyvumas 5
2.3. Nuoseklumas 6
2.4. ES pridėtinė vertė ir poveikis 6
2.5. Aktualumas 7
3. Įgyta patirtis 8

1. ĮVADAS

Šioje ataskaitoje pateikiami Komisijos atlikto 2018 m. balandžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimo (ES) 2018/646 dėl bendros geresnių paslaugų, susijusių su įgūdžiais ir kvalifikacijomis, teikimo sistemos („Europass“), kuriuo panaikinamas Sprendimas Nr. 2241/2004/EB[1], vertinimo metu nustatyti faktai. Prie jos pridedamas Komisijos tarnybų darbinis dokumentas, kuriame įvertinamas sistemos „Europass“ veiksmingumas, efektyvumas ir nuoseklumas, jos teikiama ES pridėtinė vertė ir ar ji vis dar tinkamai tenkina dabartinius ir būsimus poreikius. Be to, vertinime apžvelgtas sistemos „Europass“ diegimas ir platesnis poveikis Europos darbo rinkai ir įgūdžių bei mokymosi visą gyvenimą politikai. Jame nagrinėjami tokie aspektai, kaip didesnis kvalifikacijų, įgūdžių ir kompetencijų skaidrumas ir palyginamumas, taip pat įvairių įgūdžių ir kvalifikacijos kėlimo priemonių nuoseklumas. Vertinime taip pat nagrinėjama, kokiu mastu „Europass“ suteikia galimybę gauti informaciją ir konsultacijas apie darbo ir mokymosi galimybes ir darbo rinkoje reikalingus įgūdžius. Vertinimas apima laikotarpį nuo 2018 m., kai buvo priimtas sprendimas dėl „Europass“, iki 2022 m. Daugiausia dėmesio skiriama 2020 m., kai pradėjo veikti naujoji platforma, ir vėlesniam laikotarpiui. Geografinė vertinimo aprėptis apima 27 ES valstybes nares, Europos ekonominę erdvę (EEE), taip pat šalis kandidates ir potencialias šalis kandidates pagal jų su ES sudarytus susitarimus.

1.1 Sistema „Europass“ ir jos įgyvendinimas

„Europass“ yra vienas iš 12 veiksmų, numatytų 2020 m. Europos įgūdžių darbotvarkėje[2], kuria siekiama padėti asmenims ir įmonėms įgyti daugiau ir geresnių įgūdžių kvalifikacijos kėlimui ir perkvalifikavimui remti. Tai padės vykdyti socialiai teisingą žaliąją ir skaitmeninę pertvarką. Be to, „Europass“ platforma tiesiogiai padeda kurti ir įgyvendinti Europos švietimo erdvę ir Europos skaitmeninį dešimtmetį.

2018 m. sprendimu buvo siekiama patobulinti sistemą „Europass“ ir portalą kuriame pateikiami parsisiųsti šablonai, paversti paslaugomis grindžiama platforma. Šie pokyčiai buvo susiję su technologijų pažanga ir darbo rinkos, švietimo ir mokymo sistemų bei visos visuomenės pokyčiais, įvykusiais po 2004 m., kai pradėjo veikti „Europass“.

2020 m. liepos mėn. Komisija sukūrė naują „Europass“ platformą. Tuo siekta užtikrinti naują ES masto interneto platformą, kurioje naudotojams būtų suteikta prieiga prie įvairių internetinių priemonių ir paslaugų. Jomis gali naudotis besimokantys asmenys, darbuotojai, darbo ieškantys asmenys ir savanoriai, kad aiškiai ir nuosekliai komunikuotų visoje Europoje, pristatytų savo įgūdžius, kvalifikaciją ir patirtį. Kiti suinteresuotieji subjektai – švietimo ir mokymo paslaugų teikėjai, profesinio orientavimo specialistai, darbdaviai, valstybinės

[1] Žr. 2018 m. balandžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimą (ES) 2018/646 dėl bendros geresnių paslaugų, susijusių su įgūdžiais ir kvalifikacijomis, teikimo sistemos („Europass“), kuriuo panaikinamas Sprendimas Nr. 2241/2004/EB.
[2] Žr. EUR-Lex - 52020DC0274 - LT - EUR-Lex (europa.eu).

užimtumo tarnybos, socialiniai partneriai, darbo su jaunimu paslaugų teikėjai, jaunimo organizacijos, savanorių organizacijos ir politikos formuotojai.

Naujoji „Europass“ platforma – tai vieno langelio principu veikianti kelių esamų ES priemonių ir paslaugų sistema, padedanti keistis informacija ir suprasti įgūdžius ir kvalifikacijas, įskaitant tuos, kurių reikia judumui, mokymui ir įsidarbinamumui užtikrinti.

Daug „Europass“ priemonių, paslaugų ir informacijos buvo įdiegtos ir prieinamos platformoje nuo jos veikimo pradžios 2020 m. liepos mėn., tačiau vėliau įtrauktos papildomos priemonės, pavyzdžiui, 2021 m. spalio mėn. – Europos skaitmeniniai mokymosi kredencialai, 2021 m. gruodžio mėn. – skaitmeninių įgūdžių įsivertinimo priemonė, o 2023 m. birželio mėn. – darbo vietų ir įgūdžių tendencijų priemonė[3].

Įvairios priemonės ir paslaugos reguliariai atnaujinamos, o siekiant dar geriau pritaikyti platformą prie naudotojų poreikių, pvz., teikiant individualius pasiūlymus dėl darbo ir mokymosi galimybių, pradedama dažniau naudoti dirbtinį intelektą ir duomenų analizę. Taip siekiama pagerinti platformos [teikiamas]paslaugas galutiniams naudotojams, kad profiliai, įgūdžiai, kvalifikacija ir interesai būtų geriau suderinti su darbo vietomis, mokymosi ir savanoriškos veiklos galimybėmis ir pan.

Sprendime dėl „Europass“ nustatytas užduotis valstybės narės įgyvendina daugiausia per nacionalinius „Europass“ centrus (NEC), kurie egzistavo dar prieš priimant 2018 m. sprendimą dėl „Europass“. Centrai įkurti nacionaliniu lygmeniu, veikia savarankiškai ir yra bendrai finansuojami ES dotacijomis. Jie teikia pagalbą naudotojams ir per „Europass“ skatina įgūdžių ir kvalifikacijų dokumentavimą. Apskritai jie prisideda prie „Europass“ veiklos ir skatinimo paramos, jos nacionalinės informavimo veiklos ir platformos sujungimo su atskirais naudotojais ir jų poreikiais.

1.2 Vertinimo metodikos apžvalga

Atliekant išorės tyrimą, kuriuo grindžiamas vertinimas[4], buvo naudojami pirminiai ir antriniai duomenys (taikomas mišrus metodas)[5]. Jis apėmė atitinkamų oficialių dokumentų ir literatūros peržiūrą, duomenų analizę („Europass“ platformos naudotojų duomenis, Komisijos pateiktus išlaidų duomenis, „Google“ paieškos ir socialinių tinklų analizę), kiekybinių pirminių duomenų rinkimą (trys tikslinės „Europass“ naudotojų ir ja nesinaudojančių asmenų, darbdavių ir švietimo bei mokymo paslaugų teikėjų apklausos) ir kokybines išsamių pokalbių su suinteresuotaisiais subjektais įžvalgas, tikslines kokybines ne naudotojų pastabas, viešas konsultacijas ir kvietimą teikti informaciją[6].

[3] Darbo vietų ir įgūdžių tendencijų priemonė jos kūrimo laikotarpiu vadinta su įgūdžiais susijusios informacijos rinkimo priemone.
[4] Žr. “Study supporting the Europass ex-post evaluation”, Verian Group (former Kantar Public) (https://op.europa.eu/en/web/general-publications).
[5] Daugiau informacijos apie duomenų rinkimo priemones, suinteresuotųjų subjektų grupes ir respondentų skaičių pateikta Komisijos tarnybų darbinio dokumento 1.2 skirsnyje „Metodikos apžvalga“ ir V priede „Apibendrinamoji ataskaita“.
[6] https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/13323-Lifelong-learning-and-career-management-evaluation-of-Europass-since-2018/public-consultation_en.

Atliekant šį vertinimą buvo parengta intervencijos logika[7] ir vertinimo matrica. Matricoje vertinimo kriterijai susieti su intervencijos logika, o pagrindiniai elementai panaudoti mokslinių tyrimų klausimams parengti.

Vienas iš vertinimo uždavinių susijęs su struktūriniais iki 2018 m. veikusios sistemos „Europass“ pokyčiais palyginti su 2018 m. pradėjusią veikti sistemą, kurios taikymo sritis yra daug platesnė (ir kurios pagrindu 2020 m. sukurta nauja platforma). Dėl to šios sistemos tapo tik iš dalies palyginamos. Kitas uždavinys susijęs su duomenų, kuriuos pavyko gauti rengiant pagrindžiamąjį tyrimą, detalumu.

Atliekant šį vertinimą su valstybėmis narėmis buvo reguliariai konsultuojamasi per „Europass“ patariamąją grupę[8].

2. PAGRINDINIAI VERTINIMO NUSTATYTI FAKTAI IR IŠVADOS

Šiame skirsnyje apibendrinami vertinimo metu nustatyti faktai ir išvados dėl „Europass“ sprendimo poveikio ir įgyvendinimo pagal penkis Geresnio reglamentavimo gairėse nustatytus kriterijus: veiksmingumo, efektyvumo, nuoseklumo, ES pridėtinės vertės ir aktualumo.

2.1 Veiksmingumas

Kalbant apie veiksmingumą, naujosios „Europass“ platformos naudotojai ir suinteresuotieji subjektai vertina ją kaip vieno langelio principu grindžiamą sistemą, kurioje sutelkiami įgūdžiai, kvalifikacija ir darbo jėgos judumo priemonės. Kai kurios „Europass“ funkcijos (informacija apie kvalifikacijas ir mokymosi galimybes) dar neužbaigtos, nes trūksta nacionalinių valdžios institucijų duomenų. Tikimasi, kad 2023 m. birželio mėn. paskelbus darbo vietų ir įgūdžių tendencijų priemonę, dar labiau sustiprės platformos integracijos su kitomis iniciatyvomis ir duomenų šaltiniais procesas.

Naudotojų ir ne naudotojų apklausa rodo, kad „Europass“ priemonės ir paslaugos įsisavinamos nevienodai. Geriausia žinomos ir dažniausia naudojamos „Europass“ priemonės yra „Europass“ gyvenimo aprašymas ir motyvacinis laiškas. Dauguma „Europass“ naudotojų (76 proc.) dažnai arba kartais naudoja gyvenimo aprašymą ir motyvacinį laišką. Dauguma „Europass“ priemones ir paslaugas laiko naudingomis. Dauguma viešų konsultacijų respondentų (bent 80 proc.) mano, kad priemonės ir paslaugos yra naudingos arba labai naudingos, tačiau dauguma jų labiausiai vertina „Europass“ gyvenimo aprašymą (90 proc.). Mažiau naudojamasi kitomis funkcijomis, pavyzdžiui, taikomųjų programų kūrimu ir sekimu, priedų šablonais, skaitmeninių įgūdžių įsivertinimo priemone ir Europos skaitmeniniais mokymosi kredencialais (šiomis priemonėmis naudojosi atitinkamai 37, 31, 28 ir 28 proc. apklaustų „Europass“ naudotojų). Reikėtų pažymėti, kad priemonės yra skirtingo pobūdžio ir taikomos šiek tiek skirtingoms tikslinėms grupėms, o tuo galima paaiškinti kai kuriuos skaičių

[7] Žr. Komisijos tarnybų darbinio dokumento II priedo 10 diagramą („Europass“ intervencijos logika).

[8] „Europass“ patariamoji grupė yra ES lygmens konsultacinis organas, kurį sudaro suinteresuotieji subjektai. Komisija įsteigė „Europass“ patariamąją grupę, kad ši padėtų įgyvendinti sprendimą dėl „Europass“.

skirtumus. Tai rodo, kad reikia atlikti išsamesnę analizę, kurioje būtų nagrinėjamos pagrindinės tokio mažesnio naudojimo priežastys. Taip pat galima daryti išvadas, kad įvairias „Europass“ priemones reikia geriau integruoti į patobulintą duomenų analizės sistemą, kad naudotojams būtų teikiami geriau pritaikyti pasiūlymai dėl darbo ir mokymosi Europoje.

„Europass“ suteikia priemonių, paslaugų ir informacijos, kuriomis remiamas asmenų judumas darbo ir mokymosi tikslais ES ir sudaromos palankesnės tarpvalstybinių standartų nustatymo sąlygos. Naudodamiesi šiomis priemonėmis ir paslaugomis naudotojai gali ne mažiau kaip 31 kalba pateikti asmeninę informaciją ir patvirtinti savo įgūdžius, kvalifikacijas ir mokymosi rezultatus standartizuotu Europos formatu. Darbdaviai ir švietimo bei mokymo paslaugų teikėjai daugiausia naudoja „Europass“ kaip priemonę judumui remti ir standartizuotu būdu pateikti informaciją apie žinias, įgūdžius ir kompetencijas. Be to, apklausus ES ir nacionalinius suinteresuotuosius subjektus paaiškėjo, kad „Europass“ jie dažniausiai suvokia kaip platformą, kuria remiamas judumas darbo ir švietimo tikslais ES. ES lygmens apklaustieji taip pat nustatė, kad „Europass“ padeda įgyvendinti kitų sričių Europos politiką (pvz., ES judumo programas).

„Europass“ veiksmingai naudojama puoselėjant bendrą valstybių narių įgūdžių ir kvalifikacijų skaidrumo ir pripažinimo sistemą. Ji grindžiama keliais elementais: sąsaja su Europos kvalifikacijų sąranga, informacijos apie kvalifikacijas ir mokymosi galimybes skelbimu (nors ši sritis dar nebaigta), bendrais priedų šablonais ir Europos skaitmeniniais mokymosi kredencialais.

Komunikacija apie „Europass“ vykdoma ES ir nacionaliniu lygmenimis, jai vadovauja nacionaliniai „Europass“ centrai. Taip sėkmingai bendradarbiaujama su galutiniais naudotojais ir suinteresuotaisiais subjektais. Iš platformos duomenų matyti, kad pradėjus veikti naujai platformai labai padaugėjo registruotų naudotojų (iki 2022 m. pabaigos naudotojai sukūrė daugiau kaip 4,5 mln. profilių). Iki 2023 m. sausio 31 d. naujoji platforma sulaukė apie 32,4 mln. unikalių lankytojų[9] ir daugiau kaip 261 mln. puslapių peržiūrų per 58,8 mln. sesijų.

Šalių informuotumas apie „Europass“ skiriasi. Remiantis 10 šalių atlikta naudotojų ir ne naudotojų apklausa, „Europass“ sistema geriausiai žinoma Portugalijoje, Rumunijoje ir Kroatijoje: jose apie „Europass“ žinojo atitinkamai 88, 79 ir 77 proc. apklaustųjų. „Europass“ mažiau žinomas dviejose šalyse – Prancūzijoje ir Vokietijoje (atitinkamai 24 ir 19 proc.)[10]. 2022 m. platformos duomenimis ir Eurostato statistiniais duomenimis apie ES gyventojus, dauguma „Europass“ naudotojų (bendru skaičiumi) yra Italijoje, Portugalijoje ir Rumunijoje. Šiose šalyse taip pat sukurta daugiau „Europass“ profilių, palyginti su visu gyventojų skaičiumi. Portugalijos, Rumunijos ir Italijos profilių procentinė dalis (palyginti su visu gyventojų skaičiumi) yra atitinkamai 4,5, 1,9 ir 1,8 proc. Maltoje, Kroatijoje, Slovėnijoje ir Latvijoje profilių procentinė dalis (palyginti su visu gyventojų skaičiumi) taip pat palyginti didelė. Šalys, kuriose „Europass“ naudotojų procentinė dalis santykinai mažesnė (palyginti su visu gyventojų skaičiumi), yra Danija, Švedija, Vokietija, Nyderlandai, Lenkija, Prancūzija ir

[9] Unikalus lankytojas yra asmuo, kuris lankosi platformoje iš konkretaus IP adreso. Jie skaičiuojami tik vieną kartą, net jei jie lankosi platformoje naudodamiesi skirtingais profiliais.

[10] Remiantis platformos naudotojų ir ja nesinaudojančių asmenų apklausa 10 šalių: Vokietijoje, Ispanijoje, Graikijoje, Prancūzijoje, Kroatijoje, Italijoje, Portugalijoje, Lenkijoje, Rumunijoje, Švedijoje.

Airija[11]. Tiek Komisija, tiek tų šalių nacionaliniai „Europass“ centrai galėtų aktyviau siekti populiarinti „Europass“ šalyse, kuriose jis prasčiau žinomas ir mažiau naudojamas.

Dauguma „Europass“ naudotojų yra jaunesni nei 35 metų ir gerai išsilavinę. Didelis „Europass“ patrauklumas karjerą pradedantiems jauniems žmonėms yra ypatingas platformos/sistemos privalumas, kuriuo reikėtų remtis. Tarp naudotojų šiek tiek per mažai moterų. Dauguma naudotojų turi vienokios ar kitokios darbo patirties. Profiliuose dažniausiai vartojama anglų kalba, po jos eina italų, portugalų ir rumunų. Likusios kalbos vartojamos rečiau.

Nuo platformos veikimo pradžios jos prieinamumas pagerėjo. Tačiau dar lieka problemų, darančių poveikį įvairioms žmonių grupėms, tarp jų menkesnių skaitmeninių įgūdžių asmenims, vyresnio amžiaus žmonėms ir žmonėms su negalia. Pagrindine prieinamumo kliūtimi laikomas skaitmeninių įgūdžių trūkumas.

Du trečdaliai viešų konsultacijų dalyvių manė, kad platforma naudotis lengva. Tačiau respondentai taip pat pateikė pastabų dėl platformos sudėtingumo, dėl kurio, pasak jų, ji ne tokia patogi naudoti ir intuityviai suprantama

2.2. Efektyvumas

Kalbant apie „Europass“ kūrimui ir įgyvendinimui skirtą biudžetą, gerokai padidėjęs naujų naudotojų skaičius nuo platformos veikimo pradžios 2020 m. liepos mėn. (nuo 2020 m. liepos mėn. iki 2022 m. gruodžio mėn. kas mėnesį buvo sukuriama vidutiniškai 150 000 profilių) ir tikėtinas išlaidų stabilumas ateinančiais metais, siejamas su platformos pastovumu ir daugumos priemonių užbaigimu, turėtų padėti sumažinti vieno „Europass“ profilio sukūrimo sąnaudas (2022 m. papildomo „Europass“ *profilio sąnaudos – 1,22 EUR). 2021–2022 m. platformos ekonominis efektyvumas išaugo ir tikimasi, kad toks išliks ir toliau, nes skaitmeninių platformų ribinės sąnaudos papildomiems naudotojams paprastai būna mažos.

Nuo 2018 m. valdymas buvo efektyvesnis nei anksčiau dėl patikimesnės daugiapakopės struktūros ir platesnio Komisijos atsakomybės ir užduočių pasiskirstymo valstybėms narėms ir įvairioms organizacijoms ES ir nacionaliniu lygmenimis. Suinteresuotieji subjektai ir nacionaliniai „Europass“ centrai pareiškė, kad reikia daugiau išteklių, nes kilo papildomų užduočių, o naujoji platforma suteikia daugiau priemonių ir paslaugų nei ankstesnė. Papildomos užduotys vykdomos turint panašų biudžetą[12], kaip ir 2020 m. liepos mėn., prieš pradedant veikti platformai , o tai rodo didesnį ekonominį efektyvumą.

Suinteresuotieji subjektai pripažįsta, kad daug nuveikta siekiant pagerinti „Europass“ patogumą naudoti ir sprendžiant technines problemas. Be kita ko, gerokai sumažėjo techninių klaidų, apie kurias galutiniai naudotojai pranešė 2022 m. antrąjį pusmetį ir 2023 m. pirmąjį pusmetį. Suinteresuotieji subjektai mano, kad daugiau dėmesio reikia skirti platformos techniniams klausimams spręsti, o ne tolesniam naujų priemonių kūrimui. Tai padėtų užtikrinti, kad platforma taptų funkcionalesnė, matomesnė ir patogesnė naudoti.

[11] Išsami „Europass“ profilių procentinės dalies kiekvienoje valstybėje narėje apžvalga, palyginti su bendru gyventojų skaičiumi, pateikta Komisijos tarnybų darbinio dokumento VII priede.

[12] Iš viso Komisija NEC skyrė apie 6 mln. EUR abiem laikotarpiais – iki platformos veikimo pradžios ir jai pradėjus veikti 2020 m. liepos mėn. (t. y. 2018–2020 m. ir 2021–2023 m.).

2.3. Nuoseklumas

„Europass“ atitinka platesnį politikos kontekstą. „Europass“ platforma tiesiogiai įgyvendinama Europos įgūdžių darbotvarkė, Europos švietimo erdvė ir Europos skaitmeninis dešimtmetis. Daugelio Europos įgūdžių darbotvarkės iniciatyvų, pvz., su įgūdžiais susijusios informacijos rinkimo, praktinis įgyvendinimas ES lygmeniu yra grindžiamas „Europass“ platforma. Be to, „Europass“ padeda siekti Europos švietimo erdvės prioritetų, t. y. gerinti švietimo ir mokymo kokybę, skatinti lygybę, įtrauktį ir sėkmę visiems ir užtikrinti, kad mokymasis visą gyvenimą ir judumas taptų prieinamas visiems. Galiausiai „Europass“ virtimas iš platformos, kurią sudarė penki dokumentų šablonai, vieno langelio principu veikiančiu skaitmeniniu sprendimu tiesiogiai dera su Europos skaitmeninio dešimtmečio tikslais.

„Europass“ yra glaudžiai susijęs su Europos kvalifikacijų sandara, nes „Europass“ platformoje integruota informacija apie sistemą ir priemones (lyginimo priemonę, nacionalinių kvalifikacijų registrų sujungimą). Be to, „Europass“ suderinta su U. von der Leyen vadovaujamos Komisijos patvirtintais prioritetais – tai „prie skaitmeninio amžiaus prisitaikiusi Europa“ ir „žmonėms tarnaujanti ekonomika“. „Europass“ taip pat pasižymi didele sinergija ir techniniu sąveikumu su ES priemonėmis ir iniciatyvomis užimtumo, švietimo, mokymo ir orientavimo srityse, pavyzdžiui, EURES, Europos profesijų ir įgūdžių klasifikatoriumi (ESCO), programa „Erasmus+“ ir EQAR (Europos aukštojo mokslo kokybės užtikrinimo registru). Atsižvelgiant į tai, būtų galima sukurti didesnę „Europass“ sinergiją su panašias priemones ir paslaugas teikiančiomis ES ir nacionalinėmis platformomis (pavyzdžiui, informacijos apie įgūdžius rinkimo, profesinio orientavimo, švietimo ir mokymo informacijos ir informacijos apie darbo rinką srityse). Bendromis jėgomis su Europos darbo institucija (EDI) kuriant papildomą sinergiją su EURES, būtų galima įtraukti vieningą gyvenimo aprašymo ir profilio kūrimo priemonę, suderinti vaizdines tapatybes, kartu išlaikant atskirus prekės ženklus, gerinti navigaciją abiejose platformose ir užtikrinti, kad abiejose platformose teikiamos paslaugos papildytų viena kitą.

2.4. ES pridėtinė vertė ir poveikis

„Europass“ suteikia pridėtinės vertės dėl to, kad platformoje naudojamos unikalios, daugiakalbės ir standartizuotos priemonės ir paslaugos, taip pat suteikiama prieiga prie informacijos apie darbo galimybes, mokymosi galimybes ir kvalifikacijas. Standartizuotos priemonės padeda darbdaviams ir švietimo bei mokymo paslaugų teikėjams visose ES valstybėse narėse ir kitose „Europass“ šalyse geriau suprasti ir palyginti kandidatų išsilavinimą ir profesinę patirtį, suderinti jų įgūdžius su darbo reikalavimais.

Dėl to naudojant „Europass“ remiamas tarpvalstybinis kandidatų judumas mokymosi tikslais bei darbo jėgos judumas ir taip padedama spręsti darbo jėgos ir įgūdžių trūkumo ES problemą. Be to, standartizuotos „Europass“ priemonės ir paslaugos padeda sukurti lygias galimybes darbo ieškantiems asmenims. Pasak kokybinių stebėjimų dalyvių, tai ypač pasakytina apie jaunimą, kuris pereina iš švietimo ir mokymo sistemos į darbo rinką.

Šiuo metu platforma „Europass“ keliose Europos šalyse (pavyzdžiui, Portugalijoje, Rumunijoje ir Italijoje) naudojama kaip standartinė viešojo sektoriaus taikomųjų programų dalis. „Europass“ taip pat gali atlikti svarbų vaidmenį standartizuojant priemones ir paslaugas

toje pačioje šalyje, jei darbo rinkos politika įvairiuose jos regionuose skiriasi. Be to, „Europass“ užpildo rinkos, kurioje nėra lygiaverčių nacionalinių alternatyvų, spragas.

Kalbant apie „Europass“ naudojimą privačiajame sektoriuje, 66 proc. apklausoje dalyvavusių darbdavių žino apie „Europass“, o 44 proc. ja naudojasi. Standartizacija padeda užtikrinti didesnį Europos šalių įgūdžių nuoseklumą ir palyginamumą. Skatinant „Europass“ diegimą galima pasiekti, kad ji taptų ne tik viešojo administravimo institucijų, bet ir ES iniciatyvų, judumo programų ir įvairių darbo rinkos bei švietimo ir mokymo įstaigų taikomu standartu.

Dauguma viešų konsultacijų respondentų (77 proc.) mano, kad pagrindinis „Europass“ privalumas yra jos teikiamos nemokamos paslaugos, taip pat standartizuoti šablonai ir daugiakalbės platformos funkcijos (atitinkamai 66 ir 65 proc.).

2.5. Aktualumas

Tikėtina, kad sistema „Europass“ išliks aktuali, atsižvelgiant į tai, kad reikia suprasti žmonių kvalifikaciją ir įgūdžius Europos kontekste ir kad svarbu skatinti darbo jėgos judumą visoje ES ir pokyčius skaitmeninimo srityje. Šiuo atžvilgiu būtų svarbu toliau plėtoti „Europass“ duomenų analizės sistemą. Tada, pasinaudojus įvairių platformos priemonių naudotojų sąveikos duomenimis, bus galima individualizuoti pasiūlymus dėl darbo ir mokymosi Europoje.

Informacija ir konsultacijos dėl darbo galimybių teikiamos naudojantis EURES darbo paieškos priemone ir konkrečios šalies informacija apie „Europass“ ir EURES. Turint konkretesnės su sektoriais ar pramone susijusios informacijos būtų galima dar labiau padidinti „Europass“ priemonių patrauklumą ir aktualumą.

Kalbant apie informaciją apie mokymąsi visą gyvenimą ir tarptautinį judumą mokymosi tikslais, „Europass“ sistemai informaciją apie kvalifikacijas ir mokymosi galimybes teikia valstybės narės ir „Europass“ šalys.

Informaciją apie darbo ir mokymosi galimybes ypač aktualia laiko jaunesni, karjerą pradedantys žmonės, taip pat ES nepriklausančių šalių (Europos ekonominės erdvės šalių, šalių kandidačių ir potencialių šalių kandidačių)[13] gyventojai.

Labiau pritaikytos gairės galėtų padėti dar labiau padidinti „Europass“ priemonių aktualumą. Prie individualių poreikių pritaikytos rekomendacijos dėl darbo galimybių taip pat galėtų padėti spręsti įgūdžių ir darbo jėgos trūkumo problemą. Tam reikėtų daugiau nacionalinės informacijos apie profesinį orientavimą, kurią naudotojams būtų galima integruoti į „Europass“ sistemą.

Integravus keletą anksčiau atskirų įgūdžių, kvalifikacijos ir darbo jėgos judumo priemones, taip pat įdiegus naujas priemones (pvz., skaitmeninių įgūdžių įsivertinimo priemonę) pavyko sumažinti susiskaidymą šioje srityje. Suinteresuotieji subjektai siekia didinti sąveikumą su kitomis ES priemonėmis ir iniciatyvomis. Tačiau reikia užtikrinti „Europass“ sudėtingumo ir

[13] Naudotojų ir platforma nesinaudojančių asmenų apklausų respondentai iš Bosnijos ir Hercegovinos, Sakartvelo, Juodkalnijos, Šiaurės Makedonijos, Norvegijos, Serbijos ir Ukrainos.

patogumo naudoti pusiausvyrą ir platformos neperkrauti įvairiomis suinteresuotiesiems subjektams, o ne galutiniams naudotojams skirtomis priemonėmis.

„Europass“ padeda didinti skaidrumą, gerinti bendrą įgūdžių ir kvalifikacijų supratimą ir palyginamumą. Šiomis aplinkybėmis naudotojai ir suinteresuotieji subjektai mano, kad Europos skaitmeniniai mokymosi kredencialai yra labai svarbūs, kadangi ES standartais užtikrinamas sąveikumas ir išvengiama susiskaidymo dar besivystančioje srityje.

3. ĮGYTA PATIRTIS

„Europass“ padeda siekti **Europos įgūdžių metų** tikslų – didinti **įgūdžių aktualumą** ir derinti žmonių siekius, poreikius ir įgūdžius su darbo rinkos poreikiais ir galimybėmis. Naudotojai ir suinteresuotieji subjektai mano, kad informacija ir rekomendacijos dėl darbo rinkoje reikalingų įgūdžių yra labai svarbios. „Europass“ taip pat suteikia priemonių, padedančių naudotojams įvertinti savo įgūdžius ir interesus.

„Europass“ jau dabar yra susieta su keliomis ES iniciatyvomis, pavyzdžiui, EURES, ESCO, Europos kvalifikacijų sandara ir Europos mokymosi modeliu. Be to, būtų galima toliau nagrinėti „Europass“ **sąveikumą** ir **sinergiją** su kitais atitinkamais ES ir nacionaliniais portalais, įskaitant nacionalines profesinio orientavimo paslaugas.

„Europass“ platforma yra svarbi **ieškant darbo** ir tenkina informacijos ir orientavimo apie darbo galimybes poreikį, nes suteikia prieigą prie EURES darbo paieškos priemonės. Glaudesnė „Europass“ ir EURES sąveika galėtų padėti sustiprinti abiejų platformų poveikį ir būtų naudinga visiems naudotojams.

Valstybės narės ir „Europass“ šalys turi toliau kurti **kvalifikacijų ir mokymosi galimybių duomenų bazes ir registrus**. Jie būtų susieti su „Europass“ platforma per kvalifikacijų duomenų rinkinių registrą, kad informacija būtų prieinama „Europass“ naudotojams.

Jei daugiau suinteresuotųjų subjektų „Europass“ naudotųsi kaip **standartine mokymosi ir darbo vietų ES profilio kūrimo priemone**, taip pat padedančia įgyvendinti **ES iniciatyvas ir judumo programas**, būtų užtikrinta, kad priemonėmis ir paslaugomis naudotųsi daugiau galutinių naudotojų ir taip būtų sukurta masto ekonomija. Be to, tai dar labiau padidintų „Europass“ aktualumą ir poveikį. Taip pat būtų galima toliau nagrinėti „Europass“ diegimą privačiajame sektoriuje. Kalbant apie geografinę aprėptį, su „Europass“ susijusi informavimo veikla galėtų būti sutelkta į šalis, kuriose „Europass“ ne taip gerai žinoma ir rečiau naudojama. Galima remtis „Europass“ patrauklumu jaunimui kaip ypatingu privalumu, tačiau informavimo veikla galėtų būti sutelkta ir į vyresnius nei 35 metų asmenis.

Reikia užtikrinti pusiausvyrą tarp tolesnio naujų ES iniciatyvų integravimo į „Europass“ (dėl to ji tampa **sudėtingesnė**) ir platformos patogumo naudoti.

Siekiant išnaudoti visą „Europass“ kaip karjeros valdymo ir mokymosi visą gyvenimą platformos potencialą, būtų galima tobulinti **informaciją apie profesinį orientavimą, patvirtinimo galimybes ir kvalifikacijų pripažinimą**, kadangi dabartinė platformoje

pateikiama informacija tebėra bendro pobūdžio. Tam visų pirma reikėtų glaudesnių ryšių su nacionalinėmis tarnybomis ir institucijomis.

„Europass“ ypač veiksmingai naudojama siekiant standartizuotai pristatyti žinias, įgūdžius ir kompetencijas **judumo darbo ir mokymosi tikslais visoje ES kontekste.**

Akivaizdu, kad reikia baigti kurti **Europos skaitmeninių mokymosi kredencialų infrastruktūrą** ir pasinaudoti **Europos mokymosi standartų skaitmeniniais mokymosi kredencialais** siekiant padėti valstybėms narėms vykdyti skaitmeninę kredencialų transformaciją ir užtikrinti nacionalinių kredencialų platformų sąveikumą ES lygmeniu.

Galima būtų toliau plėtoti „Europass“ **duomenų analizės ir dirbtinio intelekto** naudojimą. Prie individualių poreikių pritaikytos rekomendacijos dėl darbo galimybių galėtų padėti spręsti įgūdžių ir darbo jėgos trūkumo problemą.

Siekiant užtikrinti, kad „Europass“ platformą būtų dar patogesnė naudoti, svarbu prieš kuriant bet kokias naujas priemones pirmiausiai **išspręsti techninius klausimus**. Taip platforma taptų funkcionalesnė, matomesnė ir patogesnė naudoti.

Būsimus „Europass“ pokyčius galima būtų diegti taikant **integruotojo prieinamumo metodą**, kuriuo siekiama užtikrinti, kad platforma būtų prieinama kuo didesniam skaičiui žmonių, įskaitant žemesnio lygio skaitmeninius įgūdžius turinčius asmenis, vyresnio amžiaus žmones, ilgalaikius bedarbius ir žmones su negalia. Įgyvendinus šiuos principus „Europass“ platforma būtų galima prisidėti prie įtraukumo ir lygių galimybių skatinimo.

Siekiant įvertinti „Europass“ poveikį ir naudojimo aprėptį, būtų galima parengti **duomenų stebėsenos planą** ir reguliariai atlikti **naudotojų pasitenkinimo tyrimus**.

Šis vertinimas suteikia galimybę sutelkti pastangas siekiant įgyvendinti įgyta patirtimi grindžiamus patobulinimus. Kai kurie patobulinimai jau daromi. Šiems ir būsimiems pokyčiams reikės papildomų pastangų ir įsipareigojimų tiek ES, tiek nacionaliniu lygmenimis.